

len bleken 7 ouder-
de door de classis
a Ds Bouwma. Deze
t vrijgemaakt. Zon-
den in het kerkge-
innelijke schikking

— Hoofdzaken uit
ereeniging van alle
an Gods Woord en

na Zijn hemelvaart
erlossing overvloe-
aan onze voorou-
dat was de tijd van
gebonden.

assende Woord is
ijkende Woord ge-

er de Christenheid
der 16e eeuw, maar

bijzonder bezocht,
te reformatie heeft

gmaals Zich over
bodem van Gods
als staan, juist nu
het te vreezen is,
men gaat worden.

t tijdelijk waarge-
aat 8.

d. Vliet te Hyken,

at cand. en hulp-

men te Maastricht.
kerk (vrijgemaakt)
te Zwolle.

zenden van de
ter niet mogelijk
nu te voldoen,
aanvroeg en wel
moet bedenken
in volgen. Hier-
correspondeeren
a het verschij-
men in portre-
ruk kunnen vol-
kan dit natuur-
verschenen ars

missel voldoen.
half jaar loopt
emink & Zoon.

REFORMATIE.

Weekblad

recht - Tel. 20640

kerken naar art.

G. Groningen.
at o.m. Schetsen

en dagen. Excl.

S BLAD 1111

L. G. Huyskes,
derstraat 47
schede.

ebben voor hun
gemeenschappe-
art. 13 K.O. BE-
NG GESLOTEN.
over de moge-
aarne verstrekt

antlebezorger
ustenburg 2

BOLLAND"

art. Informaties,
Zoowel in bin-

— TEL. 46284,
M.

ubelen, tin- en
raven voorwer-
i verkoopt:
D HOLLAND"
an 80. Tel. 36466

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr K. Schilder Het nadrukken van den inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan: Prof. Dr K. SCHILDER, Vloeddijk 14, Kampen. Administratieadres: Drukkerij Kemink en Zoon, Over den Dom, Utrecht, Telefoon 11989.

Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V., Goes
Telef. No. 2424 — Postrekening No. 36000

Abonnement: f 4.— per half jaar bij vooruitbetaling.
Voor het Buitenland en Ned. Indië f 10.— per jaar.
Advertentiën: 10 ct. p. mm. Losse nummers 20 ct.

INHOUD: Hoofdartikel: Nu voor alles „Beginselvastheid” — Uit de Schrift: Pauzeelooze strijd — Zending en Evangelisatie: De Vrijmetselarij I — Ingezonden stukken — Uit de Historie: 1945 in vergelijking met 1813 — Literatuur en Kunst: Marnix' Psalmen — Eerherstel van Dr H. H. Kuyper — Groninger brieven — Aporie van het Theologiseerend sectarisme — Stemmen uit onze Kerken — Populair Wetenschappelijke Schetsen: Rotterdamse Beriep op Walaas, of Van kwaad tot erger — Kerkelijk leven: Polemieken — Dr Hommes: Een synode, die zichzelf een klap in het gezicht geeft: Vraag en Antwoord: Uit IJsselmuider; 1837—1942; Inleg „kunde” — Kerknieuws.

HOOFDARTIKEL

NU VOOR ALLES

„BEGINSELVASTHEID”

Nadat we de donkere, gruwelijke tunnel van den oorlog doorworsteld hebben, zijn we in een nieuwe wereld aangekomen. Een wereld waarvan we in de verste verte niet kunnen vermoeden, hoe ze worden zal, maar waarvan we zeker weten, dat ze een geestelijke worsteling zal te zien geven zóo fel als nog nimmer werd aanschouwd. En in die worsteling zijn we betrokken, of we willen of niet, met iedere vezel van ons bestaan.

Wie niet stekblind was zag dat reeds tijdens, ja voor den oorlog aankomen. De geesten kwamen al scherper tegenover elkaar te staan. De spanningen waren toen reeds bijna ondragelijk. Heidendom van allerlei soort richtte zich met nieuw élan, gebruik makend van uiterst geraffineerde methodes, tegen het christelijk geloof en de christelijke kerk. En het was een huiveringwekkend schouwspel om te zien hoe duizenden verslagen werden terwijl de kerk, traag en doezelig voortstompelend, zichzelf verteerde in innerlijken strijd en geen oog had voor den ontzaglijken oorlog die om haar, tegen haar en in haar dagelijks werd gevoerd.

Wat toen begonnen werd, zal met nog groter kracht en op nog gevaarlijker manier nu worden voortgezet. Dat is zeker. En wij, christenen, zullen daarin ondergaan — het beseftend of niet — of, we zullen in Gods kracht daarbij overwinnen, door het geloof.

Daarom moeten we ons vóór alles bezinnen op de situatie, waarin we naar Gods eeuwigen raad thans zijn geplaatst en op wat wij daarin vóór alles hebben te doen.

Nederland is weer vrij, de duitsche macht, geconcentreerd in de satanische Gestapo-benden, is het land uitgejaagd. De N.S.B. is van den vaderlandischen bodem en uit het nederlandsche volksleven weggebezemd. Met de landverraders is korte metten gemaakt. Het is allemaal prachtig.

Maar — en dat moeten we geen oogenblik vergeten — daarmee is het hier in Holland nog niet goed, nog niet werkelijk goed geworden.

Vooreerst is er de steeds grooter wordende menigte van hen, die onvatbaar voor hooger aspiraties, alleen maar leven om te eten en te drinken, om zich te verliezen in uitgaan, plezier en genot. Het zijn de mensen voor wie brood en spelen of geld en goed het één en het al is. Deze massa is als een draaikolk midden in het volk, die tientallen en honderdtallen jonge mensen meesleurt en naar den ondergang jaagt. Ze vormt een abces, dat de gezond-

heid van het volksleven permanent ondermijnt. Het is deze massa, die in moeilijke tijden een gemakkelijke prooi wordt van iedere handig en krachtig opgezette agitatie. Tienduizenden van hen die ertoe behooren, waren maanden, misschien wel jaren in Duitschland en wie zal zeggen hoe hun gezondheid en moraliteit verwoest werden in de grauwe, geestelijke woestinijs waarin ze daar al dien tijd leefden?

Maar bovendien — en dat is nog erger — de geest, die vóór en tijdens den oorlog de N.S.B. en consorten beheerschte: de afgoderij, die in de gestalte van het nationaal socialisme werd bedreven; ze zijn niet weg! Geen sprake van! Die geest zal zelfs sterker gaan heerschen dan ooit en zal zijn tienduizenden verslaan! Wordt niet juist nu de *afgod* van volk en natie meer dan ooit verheerlijkt? Viert niet juist thans het nationalisme onbelemmerd hoogtij? Is er niet nu overal het luide roepen om de „eenheid”, om de „gemeenschap”? Wil men thans niet met meer kracht dan ooit tevoren alle „sectarische” onderscheidingen op het terrein van politiek, school, pers en radio wegdoen? Leven niet de nationaal-socialistische idealen ten opzichte van het economische leven en de sociale structuur onder zorgvuldige camouflage onverzwakt voort? Komt niet de *idee* van de ééne, „vaderlandsche” kerk met kracht naar voren? En zal de propaganda van de communistische ideeën — die toch aan de nationaal-socialistische zeer nauw verwant zijn — niet met geweldige kracht onder den invloed en de stuwung van het machtige Rusland worden ter hand genomen? Is er niet nog overal éénerzijds de vlucht voor de verantwoordelijkheid, met den onwil tot het bewuste en persoonlijke leven en handelen, en daartegenover anderzijds de opeenhooping van macht bij één of weinigen?

Misschien zien velen nog niet scherp, dat de motieven, de idealen, de geest van het nationaal socialisme nog in volle kracht leven en werken. Ze begrijpen ook niet hoe dat zou kunnen! Koestert het nederlandsche volk voor de N.S.B. en alles wat ze wilde en deed niet een fellen, in zwarte jaren gegroeiden, en nu geheel ingekankerden haat? En zou de geest, die de N.S.B. te voorschijn riep, en het beginsel, dat haar voortdreef bij al haar actie ons volk, ondanks dien haat, toch nog beheerschen?

Laten deze mensen zich even herinneren in welk een duizelingwekkend tempo de nu al bijna vergeten Nederlandsche Unie tienduizenden nederlanders inpalmde. Al deze mensen verfoeiden de N.S.B. zoo grondig als het maar kon. Maar de Unie plaatste zich ondanks dat toch maar heel gauw onder de bewegingen, die naar de „nieuwe orde”, de groote socialistische revolutie streefden. Ze plaatste zich zoo in felte. . . . naast de N.S.B. Waren ze niet beide „revolutionair”?

Of, beter nog, laten deze mensen denken aan wat in Nederland te aanschouwen viel na den franschen tijd. Drie jaren lang heeft ons volk het fransche juk moeten dragen. O ja, de Franschen traden tegen de burgerbevolking als lammetjes op, tenminste als we hun doen en laten vergelijken met de misdaden der Himmler-honden. Maar Napoleon joeg toch het volk op tot het uiterste van lijden en haat door duizenden nederlandsche jongens in zijn legers in te lijven, om ze daarna naar de „slacht”-velden van Europa te voeren, vanwaar de meesten nooit zijn teruggekeerd.

Wanneer dan ook eindelijk de fransche benden wegtrekken worden Napoleon en zijn Franschen vervloekt en gehaat zoo fel als het maar kan. Maar. . . de fransche *geest* zegeviert over heel de linie! De hoogere standen spreken en denken fransch. Het liberalisme, dat „nette” kindje van de fransche revolutie is aller lieveling, zelfs in de kerk! Verlichting, beschaving, verdraagzaamheid en meer van dat moois zijn de hoogste menschelijke deugden die men zich denken kan. De beoefening ervan voert lijnrecht naar de zaligheid. De fransche wetten blijven nog heel lang van kracht; zijn niet de afgescheidenen vervolgd op grond van een artikel uit een fransch wetboek van strafrecht? En koning Willem de Eerste, die voor zijn volk een „goede” Napoleon wilde zijn, gaf aan de kerk een puur revolutionaire organisatie waarin ze langzamerhand moest verstikken.

Men behoeft heelemaal geen profeet te zijn om te voorspellen, dat het ook nu weer in precies denzelfden geest zal toegaan. Ieder die nauwkeurig toekijkt bij wat er gebeurt ziet het proces naar het oude recept zich vlak voor zijn oogen voltrekken.

In hoeverre dat alles zal geschieden, hangt onder beding van Gods genade, af van den weerstand, de kracht, het geloof der jonge christenen. Zien ze het gevaar? Laten we niet indommelen, wegglijdend in den nationalistischen roes. Laten we op ons qui vive zijn en de geesten beproeven. Door Gods genade en Geest kunnen we ook nu nog ervaren worden in het verstaan der tijden. Het zou verschrikkelijk zijn als pas over een jaar of tien een twintigste-eeuwsche Da Costa ons hardhandig uit de verdoovende rust moest wakker maken en opjagen met zijn dreunende „bezwaren tegen den geest der eeuw”. Het zou een onuitwisbare schande, het zou God verzoeken zijn, als pas over een jaar of dertig een herleefde Groen van Prinsterer ons zou moeten toonen, dat de revolutie van de jaren 1930—44 met steeds toenemende kracht had voortgewerkt, terwijl de mensen in de kerk, de geloovigen, hun vrome dutje deden en zelfs boos werden toen hun eindelijk werd gezegd, dat ook in de twintigste eeuw alleen het Evangelie de macht van elke revolutie kan weerstaan en breken.

En wat is nu in deze situatie onze éérste taak?

Het is in de geschiedenis steeds weer gezien, dat na een zwaren tijd, na een diep ingrijpende crisis een bepaalde, dikwijls bijna nerveuze stemming de mensen aangrijpt. Met diepe ontevredenheid wendt men zich dan af van wat voorbijging. Niets deugt er meer van wat in het verleden bestond en gedaan werd. Men roept om het *nieuwe*; om een nieuwe orde, een nieuwe samenleving, een nieuwe levensstijl. Ook in Christus' kerk kon men telkens dergelijke klanken vernemen. Na den vorigen wereldoorlog waren ze ook in ons land zeer sterk en algemeen. De kerk, zoo verkondigde men, moest zich heroriënteren in prediking, catechisatie, kortom in al haar arbeid. Men riep om sociale en vooral om psychologische prediking. Tegenover een geconstateerde overschatting van het verstandelijke element in de religie, voerde men een hartstochtelijk pleit voor een „harmonische” religieuze ontplooiing van den menschelijken geest! De kerk moest nieuwe wegen openen, een nieuwe boodschap brengen, aansluiting zoeken aan het bewustzijn van den modernen mensch, enz.